

Kvæstors indberetning til konsistorium vedr. forslaget om at Rundetaarn og Bibliotekssalen skulle overdrages Trinitatis Kirke

Københavns Stadsarkiv,

Trinitatis Kirkes arkiv, indkomne sager 1842-1869,

Transskriberet af Jesper Vang Hansen, 2005

Til Consistoriet

Juni 1865

Efter Cons. Begæring i Skr. af 10d. skulle vi i Anledning af det af Universitetets Questor gjorte Forslag om et Trinitatis Kirke for Fremtiden maa overtage Rundetaarn og det forrige Bibliotekslokale, tillade os at ytre Følgende.

Consistorium vil b....., at det har maattet stille sig saa meget betænkeligt for os, at Trinitatis Kirke, der er ude af stand til at bestride Udgifterne til sin egne Fornødenheder, skulde overtage en storartet Bygning som Rundetaarn med Forpligtelse til i Fremtiden at vedligeholde samme. Denne betænkelighed har for os være saa meget større, som vi ikke har kunnet frigjøre os fra en Tvivl om Rundetaarn kan ansees for en fuldkommen solid Bygning, og om den ikke lider af saadanne Brøst-. Som om kortere eller længere Tid ville gjøre det nødvendigt, at der anvendes betydelige Bekostninger paa dens Istandsættelse. Vi skulle i saa henseende henlede Opmærksomheden paa, at der omtrent efter en omgang i Taarnet, viser sig en Revne i Loftet, midt imellem Kjærnen og Ydermuren, hvilken Revne følger hele Opgangen lige til Taarnets øverste Deel. Efter at man er kommet ind i den aflukkede øverste Deel af Taarnet og har passeret et par vinduer viser denne Revne sig ikke blot bredere end Tidligere men den træder nu ogsaa frem i mangfoldige Forgøngninger ud mod ydermuren. Paa flere steder gaaer Forgøngningerne til midten af de i Ydermuren anbragte Buevinduer, og i det mindste paa et enkelt Sted, er Buevinduet endog paa tvende Steder. Disse Revner har formentlig ogsaa gjort Anledning til, at der paa flere Steder i Taarnet er anbragt flere jernarme, som forbinde Kjærnen med Ydermuren. En af disse Arme findes i den nede Deel af Taarnet, men i dettes øverste aflukkede Deel er der anbragt mindst 5 eller 6 saadanne Arme.

Vi tiltror os ikke Bygningskyndighed nok til at kunne bedømme, om disse Revner i nogen væsentlig Grad kunne antages at angribe Taarnets Soliditet, eller om de maa betragtes som en naturlig Følge af dette hele Consistoriet, hvilke alt have existeret i en lang Aarrække og havd der er sandsynligt heller ikke i Fremtiden ville medføre nogen Fare. Vi anser det imidlertid for aldeles nødvendigt, at der om dette Punkt indhentes Skildring fra Sagkyndig Autoritet, og at der ikke bliver Spørgsmaal

om Taarnets Overdragelse til Kirken, medmindre det af disse skildringer fremgaar at Taarnet kan ansees for fuldkommen solid Bygning.

Under Forudsætning af, at der herfor tilveiebringes fornøden Sikkerhed, men vi erkjende, at meget tale for, at Taarnet og det forrige Bibliotekslocale overdrages til Kirken. Det er i og for sig det naturligste, at disse Bygningsdele, der udgjør en naturlig helhed med Kirkebygningen, undergive de samme Autoriteters Bestyrelse og Tilsyn som denne. Først derved, kan der have fuldkommen Sikkerhed for, at der ikke med Hensyn til de enkelte Bygningsdeele træffes Foranstaltninger, som kunne være til Skade eller Ulempe for den øvrige Bygning. Det er derved en Selvfølge, at det ofte vil kunne være i Kirkens (fordel) at have fri Raadighed over de nævnte Bygningsdele. Vi skulle i saa henseende blot erindre om, at de i den Plan, til en Hovedreparation af Kirken, som foreligger fra justitsraad Hansen, er indeholdt Forslag deels til i den nederste Deel af Taarnet til Høre fra Indgangen til Taarnet, at anbringe Ligcapellet ved at fordybe Grunden, deels til den nederste Omgang af Opgangen til Taarnet at anbringe en Indgang til Kirken, som ogsaa i tidligere Tid har existeret og som vil føre ind i Kirkens i midten af dennes Endefløi, saaledes at man overser Kirken i dennes længde op til Alteret.

Under den fornævnte Forudsætning antage vi heller ikke, at det i oekonomisk Henseende vil kunne blive til tab for Kirken at overtage hine Bygningsdele. Den Indtægt, som vil komme indvindes ved udleie af det forrige Bibliotekslokale og af Beboelses Leiligheden i Taarnets øverste Deel, vil alt under Betingelse af, hvad ogsaa Qvestor forudsættes, at disse Bygningsdele nu sættes i aldeles complet Stand – vistnok saameget overstige de aarlige Vedligeholdelsesudgifter, at det overflydende vil være fuldkommen tilstrækkelig til de Afpuksninger mm som i Aarenes Løb ville blive nødvendige. Det er imidlertid en Selvfølge, at Kirken til dette henseende nu have fri Disposiment over disse Locale, idet vi ansee det for ..blødtigt at .., at Kirkeinspektionen naturligvis ingensinde vilde give dem en Mindelse, hvad kunde være anstødelig for Kirken. Vi ansee det imidlertid for nødvendigt, at der kommer til at henligge en Udtalelse om dette Punkt fra Ministeriet, med særligt Hensyn til, at det i fjor afholdte Kirkesyn har anket over, at det forige Bibliotekslocale med Consistoriets samtykke, var anvendt til Afholdelse af en Bogauktion og Kirkens loft (var) udleiet til (Garnvinding) Tvinding af Possementmagersnore. Kirkesynet er saaledes formentlig givet ud fra en Bestemmelse i Loven om Kirkesyn mm 19 Febr. 1861 §13 om at Kirken ikke maa anvendes til verdsligt Brug, ogsaa er anvendelig paa disse Localer; der maatte derfor udvirke en udtrykkelig af Ministeriet redegørelse om, at en Bortleie af disse Localer er tilstrækkelig, forinden der kunne blive Spørgsmaal om at Kirken skulde overtage samme.

Som i det Foregaaende bemærket forudsætter Qvæster at Taarnet og Biblioteksalen sættes i complet Stand, forinden Overtagelse til Kirken finder sted. Da vi ogsaa for mit Vedkommende maa anse dette for en nødvendig Betingelse for den hele Foranstaltning, skulle vi henlede Bemærksomheden paa forskellige Poster, som vi i denne Henseende maatte ansee for nødvendige, men som vi ikke finde omtalte i Justitsraad Hansens Overslag over Udgifterne ved en Hovedreparation af Taarnet.

For det første antage vi saaledes, at Flisebelægningen ovenpaa Taarnet bør aftages og nøjagtig Undersøgelse anstilles, om ikke Muurværket paa Taarnets øverste Deel i en Dybde af $\frac{1}{2}$ á $\frac{3}{4}$ Alen er

formalteret ved den Fugtighed, der er trængt ned i samme paa Grund af Flisebedækningens Utæthed. At dette er tilfældet synes at femgaa deraf, at det efter Opsynsmandens sigende ofte har regnet ned i de værelser, som af ham beboer i Taarnets øverste Deel. Den nedstyrtning af Murværk, som fandt sted for ikke lang tid siden fra Taarnets øverste Deel betyder ogsaa, at dette Murværk indvendigt fra er beskadiget, og at .....har formentlig skjønnes deraf, at de voxer Mos imellem Stenene i den øvertse Deel af Muurværket, hvad man kan se paa den Stentrappe, der fører op til Taarnets Platform. Skulde vor Formodning om denne Muurværks tilstand vise sig rigtig maa vi selvfølgelig ansee det for nødvendigt, at det gamle Murværk aldeles borttages og et nyt i stedet anbringes, samt at der derefter anbringes en Beskærmning paa Platformen, som fuldkommen sikredes mod Fugtighed.

Naar man kommer ind paa Kirkens Loft viser der sig nogle Muurpiller, som efter sigende er anbragt paa den til Taarnet stødende Kirkemur, og som fra den er opført i flere skra Retning for at tjene til Underlag for den Steentrappe, som fører op til Platformen paa Taarnet. Det bør formentlig nøie undersøges, at disse Steenpiller er fuldkommen sikker og solide, og om det ikke efter høsten eller længere Tids Forløb vil blive fornødent at borttage samme, for at forhindre en Nedstyrtning, som ikke ødelægger ikke blot det forrige Bibliotekslocale med selve Kirkens Hvælvinger.

Ved det forrige Bibliotekslocale og Beboelsesleiligheden i Taarnets øverste Deel er anbragt en Ritirade, hvorfra Excramenter igjennem en Huulhed i Taarnet falde ned i en Grube som er anbragt i Jorden ved Taarnets Fod. Efter sigende skal denne Ritirade ikke være rensset i de sidste 50 til 60 Aar, men en saadan Rensning maa ansees for aldeles nødvendig, samtidig med en Hovedreparation af Taarnet.

En betingelse for, at der med nogen Fordeel skal kunne disponere over det forrige Bibliotekslocale og Beboelsesleilighed i taarnets øverste Deel, vil være lette Beboerne Adgang til at erholde Vand. Det vilde selvfølgelig være alt for Byrdefuldt for Beboerne, at de, saaledes for den i Taarnet boende Opsynsmand, skulde hente Vandet i Regensgaarden. Vi maae derfor ansee det for nødvendigt, at det i selve Taaarnet anbringes Vandledningsrør, hvorved saavidt os bekjendt Vandet kan bringes op i en Høide af omtrent 30 Alen.

I Justitsraad Hansens Overslager der ikke beregnet nogen Sum til Istandsættelse af Bibliotekslocalet, hvorimod der er foreslaaet et Beløb af omtrent 500 Rbd. til Istandsættelse af de i Taarnets øverste Deel beliggende Værelser. I Qvæstors Erklæring er derimod indstillet, at der af Universitetets Midler udredes indtil 1000 Rdl til den Istandsættelse af begge to fornævnte Localer, men at disse beløb først udbetales, naar Kirkens Bestyrelse har taget endelig Bestemmelse om en Anvendelse af disse Localer. Medens vi med Qvæstor er enige i, at Istandsættelse af disse Locale, nar man er er kommen paa de Rene med, hvilken Anvendelse man ønsker at give samme, ... henlede Opmærksomheden paa at et Beløb af omtrent 500 Rbd under alle omstændigheder vil være utilstrækkeligt til en ordentlig Istandsættelse af det forige Bibliotekslocale. Dettet Gulv maa nemlig nødvendigvis fornyes i den østre Ende af Bygningen, det store Vindue under Kirkens Taarn er aldeles raaddent, og det vil være nødvendigt at beklæde det (træværk) Tømmerværk, som 2 Rader er anbragt i Locallet og hvis Endebjælker hvile paa Kirkens Piller. Til udførelse af disse

forskellige Arbeider at udlevere et Beløb, som langt overstiger den sum, som questor har bragt i Forslag, og vi antage derfor at denne sum maa forhøies med 2 á 3000 rdl.

Qvæstors Skrivelse med 4 Bilag følger hermed tilbage.